

Dosarul nr. 3ra-791/23
2-17159426-01-3ra-03082023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – L. Lavric
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Molatest”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Molatest” împotriva Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură privind anularea actului administrativ defavorabil, obligarea achitării subvenției și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 14 aprilie 2017, SRL „Molatest”, a înaintat acțiune în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, solicitând anularea procesului-verbal nr.199/5975 privind constatarea iregularităților din 20 decembrie 2016, actului de inspecție nr.261/is/2016 din 20 decembrie 2016, obligarea achitării subvenției pentru modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 02.09.2016, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 910 din 25.07.2016, a depus Agenției de Intervenții și Plăți dosarul de subvenționare pentru submăsura 1.2-D-stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole. Prin procesul-verbal nr. 199/59975 din 20.12.2016, dosarul de subvenționare nr. 1.2-D/1609SV1635 s-a considerat neeligibil, fiind remis spre arhivare.

A indicat reclamanta că procesul-verbal nr. 199/59975 din 20.12.2016 și actul de inspecție nr. 26i/is/2016 din 20.12.2016 sunt ilegale și neîntemeiate, lipsite de suport juridic, pasibile de anulat, or, întru motivarea procesului-verbal se invocă actul de inspecție nr. 26i/is/2016 a cererii de solicitare a sprijinului financiar submăsura 1.2 din 20.12.2016, prevederile pct. 223 al Regulamentului privind modul de repartizare

a mijloacelor fondului pentru subvenționare a producătorilor agricoli, precum și faptul că SRL „Molatest” a efectuat lucrările de defrișare în luna august 2014 și dării în arendă a cărorva terenuri.

A relatat că, au fost prezentate toate actele necesare pentru a primi subvenționarea prevăzută de legislația în vigoare, iar defrișarea a avut loc în lunile octombrie 2015 - martie 2016 și nu în anul 2014, cum concluzionează în mod neîntemeiat pârâta. Totodată, au fost transmise în arendă careva terenuri agricole pentru o perioadă de 3 ani agricoli, începând cu toamna anului 2016, când lucrările de defrișare erau deja executate. Astfel, aceste motive formale și neîntemeiate nu pot servi drept temei de declarare a eligibilității dosarului de subvenționare depus de SRL „Molatest”.

Prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins excepția de tardivitate invocată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea.

S-a anulat procesul-verbal nr.199/5975 privind constatarea iregularităților din 20 decembrie 2016 și Actul de inspecție nr.261/is/2016 din 20 decembrie 2016, prin care dosarul de subvenționare nr.1.2-D/1609SV1635 depus de SRL „Molatest” a fost declarat neeligibil.

S-a obligat Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să achite SRL „Molatest” subvenție pentru modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale în mărime de 676 000 de lei.

S-a încasat din contul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în beneficiul SRL „Molatest” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6 000 de lei.

La data de 12 februarie 2019, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, a declarat apel nemotivat, iar la data de 04 noiembrie 2022, apel motivat împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii ca tardivă.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 ianuarie 2019 și încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 decembrie 2018.

S-a emis o decizie nouă, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către SRL „Molatest” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea achitării subvenției pentru modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, cu compensarea cheltuielilor judiciare.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru determinarea momentului curgerii termenului de prescripție pentru depunerea acțiunii și respectarea termenului de inițiere a procedurii prealabile în prezența unui răspuns la cererea prealabilă privind respingerea cererii prealabile ca tardivă.

Instanța de apel a stabilit cert faptul că, intimatul/reclamant SRL „Molatest”, făcând cunoștință cu actele contestate în data de 20.01.2017, abia în data de 14.04.2017 a depus acțiunea în instanța de judecată, urmând să se adreseze cu cererea prealabilă în termen cu depunerea ulterioară acțiunii în instanța de judecată în termen

de 30 zile de la data comunicării actului contestat, ceea ce nu a respectat, adresându-se cu cererea prealabilă abia în data de 13 martie 2017, cu omiterea termenului prevăzut de art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la momentul depunerii cererii prealabile) și respectiv cu acțiune cu omiterea termenului prevăzut de art.17 al.(1) al Legii contenciosului administrativ, prin ce a ignorat prevederile art.17 al.(4) al Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10.02.2000, care prevăd că termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) este termen de prescripție.

A mai reținut Curtea de Apel Chișinău că, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, prin răspunsul nr.149/03 din 16.03.2017 la cererea prealabilă, a invocat tardivitatea pretențiilor formulate către SRL „Molatest”, iar ultimul prin acțiunea depusă nu a solicitat repunerea în termen și nu a prezentat careva probe, ce ar confirma omiterea termenului din motive întemeiate.

Astfel, atât la depunerea cereri prealabile, cât și la depunerea acțiunii, intimatul/reclamant, a omis termenul de contestare, nesolicitând repunerea în termen, în consecință, instanța de apel a concluzionat pretențiile privind contestarea actelor administrative, au fost depuse cu omiterea termenului de prescripție. Or, art. 116 alin. (1)- (2) din Codul de procedură civilă, statuează că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Prin urmare, completul a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului privind invocarea nulității absolute a actelor contestate, considerând că acțiunea este imprescriptibilă. Or, în cazul dat actele au fost contestate prin prisma Legii contenciosului administrativ (în vigoare la momentul depunerii acțiunii), care la art. 26 invocă temeiurile de anulare a acestora, făcând referire și la prescripția contestării actelor administrative menționată mai sus.

A concluzionat instanța de apel că, apelanta/reclamanta a înaintat acțiunea în contestarea actului administrativ cu omiterea termenului privind respectarea procedurii prealabile, respectiv omițând și termenul de adresarea în instanța de judecată cu acțiune, deci, avându-se în vedere că, natura imperativă a procedurii prevăzute de legea procesuală pentru contestarea unui act administrativ defavorabil, care generează respingerea acțiunii ca tardivă sub egida Legii contenciosului administrativ, iar în situația intrării în vigoare a Codului administrativ la 01.04.2019 la declararea acțiunii inadmisibile. Astfel va fi respectat dreptul la apărare, întrucât prin respectarea prescripției, legislatorul garantează apărarea drepturilor tuturor părților, pentru o parte - dreptul la acțiune, iar pentru ceilalți - dreptul la apărare.

La 14 martie 2023 SRL „Molatest”, a depus recurs nemotivat, iar la data de 17 august 2023 a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie menținută hotărârea instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că notificarea privind informarea SRL „Molatest” despre faptul că dosarul de solicitare a subvenției pentru submăsura 1.2.-D din Regulament a fost declarat neeligibil, în mod ilegal și inexplicabil a fost expediată la adresa de domiciliu a unei persoane fizice - Pascal Lilia și nu la adresa solicitantului de subvenție (SRL „Molatest”), cu toate că în cererea de solicitare este indicată direct și expres sediul solicitantului de subvenție și anume - mun. Chișinău

str. A. Pușkin. Faptul că în blankul de cerere pentru acordarea subvenției, obligatoriu de completat integral, la rubricile respective este necesară indicarea adresei de domiciliu a administratorului și a reprezentantului solicitantului de subvenție, în nici un mod nu exonerează AIPA de obligația de a expedia actele administrative contestate la adresa solicitantului - SRL „Molatest”, și nu la adresa unei persoane fizice.

A relatat că, notificarea AIPA nr.31/5974 din 20.12.2016 cu actele anexă, a fost expediată nu la sediul SRL „Molatest” din mun. Chișinău str. A. Pușkin 22 of. 539 și nici la o altă adresă pentru corespondență indicată de solicitantul de subvenție în cerere, astfel, consideră că nu a fost respectată procedura de comunicare a actului administrativ reglementată de prevederile art.14 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000 și nici procedura de aducere la cunoștință a actului de inspecție prevăzută de pct. 219 din Regulament, pentru a se considera cumva că cererea prealabilă a fost depusă după expirarea termenului.

A menționat recurentul că, a făcut cunoștință cu actele administrative contestate la 10.02.2017 - data de la care a început a curge termenul depunerii cererii prelabile și a depus această cerere la 09.03.2017, adică peste 27 de zile, prin poștă cu scrisoare recomandată. Ulterior, cererea de chemare în judecată a fost depusă la 14.04.2017, cu respectarea termenului de 30 de zile de la primirea răspunsului din 18.03.2017 la cererea prealabilă.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 01 martie 2023, care a fost expediată recurentului la data de 10 martie 2023 (f.d. 148). Astfel, la data de 14 martie 2023 recurenta a depus cerere de recurs nemotivată.

Alineatul (2) al art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 21 iulie 2023 (f.d. 152).

La data de 17 august 2023, SRL „Molatest”, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 154).

Astfel, recursul depus de SRL „Molatest”, împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de SRL „Molatest”, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs

în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de SRL „Molatest”, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cadrul examinării cauzei și cererea de apel, care au fost analizate de către prima instanță și Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Molatest”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Molatest”, se declară inadmisibil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc